SVOBODA · СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. ... No. 178. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 178. РІК XCVI

ЗАКЛИК

Цього року минає 175 років від народження Великого Пророка і Ґенія України — Тараса Шевченка. Рік цей є присвячений українській мові. Вся Україна і українці розкинені по цілому світі відзначають ці роковини, як одне з найбільших свят. Ми в ЗСА з ініціятиви НТШ, УККА і УАКР відсвяткоуємо це свято в суботу 7-го жовтня в Вашінгтоні біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, який українська громада здвигнула 25 років тому.

Кличемо всіх своїх членів і всю українську молодь гідно відзначити ці роковини і взяти численну участь в цім святі і духово об'єднатися з мільйонами братів і сестер в Україні, які боряться за нашу рідну мову і право вільно жити на своїй землі.

Початок маніфестації в год. 11:30 рано.

Крайові Управи
СУМ, Пласт, ОДУМ, ТУСМ, СУСТА

Відбулися з'їзди комбатантів 1-ої УД УНА

Ґлен Спей. (РГ). — День Праці, останній довгий кінець тижня в літі, використовується українською спільнотою в Америці різно. Молодь влаштовує спортові турніри, а старше громадянство — зустрічі чи наради.

Комбатанти (українські та американські) використовують цей вікенд на зустрічі й наради. Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, світова надбудова відбуває щотри роки передбачений статутом з'їзд, на якому вибирається Головну управу братства та намічується плян праці, в якому видавнича діяльність є найважливішою. Цього року відбуто вже 9-ий з черги З'їзд (рік опізнений, щоби не перебивати відзначувань 1000-ліття Християнства в Україні та СКВУ) і рівночасно 21-ий Крайовий делеґатський з'їзд Братства 1-ої УД в ЗСА. Оба з'їзди відбуто в днях 2-го, 3-го та 4-го вересня ц.р. на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Першим, в суботу 2-го вересня ц.р., відбувся з'їзд Крайової управи ЗСА. Його розпочато вже в год. 9:30 ранку щоби мати змогу продискутувати всі проблеми та вибрати нову управу. Зачав його молитвою о. Богдан Карась. По річевих дискусіях переобрано на наступні два роки Управу в майже незміненому складі, яку очолив Роман Гаєцький. В дискусії підкреслено, що багато членів відходить через розсіяність по нових поселеннях емеритів, через хвороби та відхід у вічність. Активність деяких станиць послабла із цих причин. Нагінка на колишніх вояків 1-ої УД УНА також не сприяє активності членів.

Всетаки Крайова управа, слідкуючи за всіма нападами большевицьких агентур та їхніх поплентачів на 1-у УД УНА та її членів, є готова відбити всі їхні наклепи.

Вечором по нарадах відбувся бенкет, на якому відзначено золотим хрестом за особливі заслуги громадян та членів братства. Відзнаку „Золотого хреста за особливі заслуги" і пропам'ятної медалі „pro fide et partia" встановлено постановою попереднього 8-го делеґатського з'їзду. „Золотим хрестом за особливі заслуги" відзначуються поодинокі особи за видатну діяльність в українських комбатантських організаціях або за незвичайні осяги для добра української справи. Хрест надає капітула на пропозицію клітин братства чи також громадських організацій.

Першим відзначеним був особливий приятель 1-ої УД УНА в найтяжчих днях її проби, в днях, коли її грозила видача смертельному ворогові свідомої української спільноти — сталінській комуністичній сатрапії. Цією дорогою всім „рімінцям" та всім колишнім воякам 1-ої УД особою є о. митрат Іван Біланич.

Відзначено також посмертно сл. п. В. Б. Будного за його невтомну працю для колишніх вояків 1-ої УД УНА як журналіста, хронікаря, автора та громадського діяча від часів в Ріміні аж поки невмолима недуга не перервала його праці. Капітула відзнак відзначила найстаршого старшину 1-ої УД інж. Михайла Ліщинського за його невтомну працю для братства та Суспільної Служби Комбатанта. Дальшими відзначеними були довголітні заслужені

(Закінчення на стор. 4)

До ЗСА прибув О. Бердник

Гантер, Н. Й. (М.К.). — У середу, 6-го вересня ц.р., прибув на відвідини до ЗСА письменник-мислитель Олесь Бердник. Його перша зустріч з українським громадянством відбулась вже 10-го вересня в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері. По Богослужбі душпастир о. Михайло Харина привітав гостя й заінтонував многоліттсвіє й попросив до слова Олеся Бердника, який звернув увагу присутніх на вийнятковість поєднання національного з релігійним у мисленні й діянні отця-пароха, що не зустрічається в Україні.

О. Бердник

О. Бердник розмовляв як з духовними братами й сестрами України й викликав справжнє поєднання з духом сучасної України, яка потребує зусиль і вкладу у духове відродження так, як це було зроблено братами у діяспорі у боротьбі із диявольською терористичною машиною, яка 70 років нищила кожну клітину й корінь аж до цілковитого зречення від Отця Небесного.

Народний Рух України прийшов до висновку, що ні економічні, ані соціяльні проблеми не будуть розв'язані, як довго панує знівечення відношення української людини до Христа. Тільки оновлення вможливить Україні розпалювати нове духове вогнище й визволить націю із темряви. На закінчення мислитель рецитував поему „Золоті ворота" і закликав до приспішеного творчого єднання для відновлення життя під знам'ям Христа.

О. Бердник бажає зустрітись із українським громадянством у більших місцевостях поселення.

АВТОБУСОМ НА СВЯТКУВАННЯ У ВАШІНҐТОНІ

Парма, Огайо (АВ). — Управа Українських Злучених Організацій Клівленду організує на суботу, 7-го жовтня ц. р., поїздку автобусом до Вашінгтону. Автобуси відідуть в суботу, 7-го жовтня, о год. 5-ій вранці з площі катедри Св. Йосафата в Пармі. Учасники будуть мати змогу взяти участь у святочній програмі біля пам'ятника Т. Шевченкові у концерті в год. 3-ій по полудні. Поворот домів цього самого дня зараз після концерту. Особи, які бажають скористати з цієї нагоди, можуть замовити місця в автобусі й отримати інформації телефонуючи на одне з чисел: 845-0786; 941-4615; 661-2527.

Пригадали про вибух Другої світової війни

Олбані, Н. Й. — Заходом Польсько-американського комітету в Олбані в католицькій катедрі в неділю, 10-го вересня ц.р., відбулася міжрелігійна Богослужба з нагоди 50-ліття Другої світової війни.

Вступну молитву провів о. К. Урбан зі Скенектеді. Спомини про концтабори виголосили Ю. Нога і о. Я. Домбровський.

Дарія Спяк продеклямувала в англійській мові поему Т. Шевченка „Мені однаково". Алла Герець, що зазнала таборових злиднів, розповіла про переживання й переслідування українців, поляків і жидів під німецькими завойовниками.

Отець Й. Ґрабис з Вотервліту розповів про події в Литві. О. Х. Метердічіян (Вірменський Червоний Хрест) провів молитву. Рабін Бернард Блум виголосив спомини. Єпископ Г. Гоббард провів кінцеву молитву.

ПОЧАТОК ПЛАСТОВИХ ЗАЙНЯТЬ

Ню Бранзвик, Н. Дж., — У вівторок, 26-го вересня ц.р., о год. 7:30 вечора, тут при 21 Гилден вул. починаються пластові зайняття для новацтва і юнацтва. Присутність на відкритті зайнять у повних пластових одностроях обов'язкова. Нових членів приймається в Українському Культурному Центрі, С. Бавнд Брук, Н. Дж., у суботу, 23-го вересня ц.р., від год. 9-ої до 11-ої вранку та у вівторок, 26-го вересня ц.р., під час відкриття зайнять.

Совєтські дипломати прибули у Вашінґтон

Вашінгтон. — У суботу, 16-го вересня ц.р. на військово-повітряній базі Ендрюс біля Вашінгтону приземлився чартерний літак „Аерофлоту", на якому в американську столицю прибула численна делеґація совєтських чиновників. Ця делеґація візьме участь у серії переговорів з американськими офіційними особами.

У понеділок і вівторок американсько-совєтські переговори відбулися в Державному департаменті. У середу очікують прибуття в столицю міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе. У четвер його прийме у Білому Домі президент Джордж Буш. У п'ятницю Шеварднадзе і його американський колеґа Джеймс Бейкер відправляться у стейт Вайомінг, де будуть ловити рибу, одночасно обговорюючи проблеми американсько-совєтських відносин у найширшому аспекті.

Вважали, що вже у суботу у Вашінгтон прибуде заступник міністра закордонних справ СССР Віктор Карпов — головний цивільний експерт Совєтського Союзу у справах роззброєння. Однак його не було у складі делеґації, що прибула чартерним рейсом. Гості повідомили, що Карпов прибуде в середу разом з Шеварднадзе. Затримка Карпова у Москві дала можливість американським політичним спостерігачам зробити здогад, що Совєтський Союз підготовляє якийсь несподіваний хід у переговорах про роззброєння. Можливо, це буде якась нова ініціятива, яку задумав генсек-президент Ґорбачов. В будь-якому випадку Шеварднадзе привезе Бушеві послання Горбачова, в якому буде розглянуто широке коло проблем.

Газета „Вашінгтон Пост" подає здогади з приводу того, які справи будуть розглядати делеґації ЗСА і СССР:

- Зустріч на вершинах. Ґорбачов хотів би зустрітися в Бушем, тим самим продемонструвавши, що перебудова ефективна і в міжнародних справах.
- Переговори про стратеґічну зброю. Саме в тій ділянці треба очікувати „нової ініціятиви" Ґорбачова. Покищо СССР продовжує настоювати на тому, щоб ЗСА відмовилися від створення програми СОІ (стратеґічної оборонної ініціятиви).
- Хемічна зброя. Очікується, що Бейкер і Шеварднадзе підпишуть угоду про обмін інформацією і про взаємну інспекцію арсеналів хемічної зброї.
- Реґіональні справи. СССР буде настоювати на тому, щоб ЗСА припинили військову допомогу афганським муджагедінам. ЗСА звернуть увагу на те, що після того, як СССР припинив доставу зброї сандіністській хунті, Нікараґуа стала діставати ще більше зброї від Куби і совєтських союзників у Східній Европі.
- Права людини. ЗСА знову зацікавляться, коли СССР прийме закон про еміґрацію.
- Економіка. З'єднані Стейти покищо не мають наміру відкривати Совєтському Союзові дорогу в міжнародні економічні організації, хоч Вашінгтон знову підтвердить своє прихильне ставлення до „перебудови".
- Двосторонні відносини. Може бути підписаний договір про свободу пересування між Аляскою і Чукоткою.

У перекладі Л. Рудницького і Ю. Ткача появився „Собор" О. Гончара

Філядельфія. — Видавництво Св. Софія, у якому два роки тому появився англомовний переклад поеми „Хрест" Миколи Руденка, опублікувало „Собор" Олеся Гончара в англомовному перекладі, що його виконали Юрій Ткач з Донкастер, Австралія, і Леонід Рудницький з Філядельфії. До цієї 308-сторінкової книжки обкладинку виготовив Юрій Гура з Філядельфії.

Крім тексту роману, книжка включає теж передмову і кінцеві нотатки, у яких пояснено деякі терміни та вислови, що їх вживає О. Гончар. Англомовний переклад „Собору" появився 20 років після опублікування роману українською мовою, що й відмічено у перед мові до твору, у якій подано докладний огляд творчости О. Гончара і проаналізовано його вплив на інтелектуальне життя в Україні. Видавництво Св. Софія плянує розіслати цей архитвір української сучасної прози до різних американських журналів та видавництв, як і певне число примірників до Нобелівської комісії у Сток гольмі враз із номінацією автора на Нобелівську нагороду.

Цю книжку, в ціні 15 ам. дол., можна набути покищо тільки у В-ві Св. Софія у ЗСА: 7911 Whitewood Rd., Elkins Park, Pa. 19117.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ПОЛЬЩІ ВТРАТИЛА АВТОРИТЕТ

Варшава. — Тут у понеділок, 18-го вересня, відкрився пленум ЦК Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії. Член Політбюра Лешек Міллер, який відкрив пленум, звернувся з закликом до „всіх лівих сил країни створити єдиний фронт".

„Ті, хто стоїть зліва, зовсім не обов'язково члени ПОРП, — сказав Міллер. — Люди з лівими поглядами існують в багатьох сферах суспільства. Вони скрізь. Польща повинна об'єднати всі ліві сили. Я звертаюся до вас, товариші, — продовжував Міллер, — я прошу вас скрізь говорити про необхідність солідарности всередині партії, всередині лівих сил".

При слові „солідарність", повідомляє з Варшави кореспондент агентства АП Дебора Сіюворд, члени ЦК Комуністичної партії розплилися в усмішках, а дехто й засміявся. Для багатьох з них слово „солідарність" означає не лише солідарність з товаришами і однодумцями.

На пленум ЦК ПОРП були допущені кореспонден ти багатьох західних інформаційних агентств, газет, телевізії. Вперше в історії Польщі пленум ЦК Компартії був відкритий для журналістів. Вони тут же зауважили, що перед початком пленуму члени ЦК ПОРП читали не стільки партійну газету „Трибуна Люду", скільки газети „Солідарність".

Заклик Міллера до єдности комуністів і до створення єдиного лівого фронту не випадковий. Комуністична партія втратила авторитет і престиж. У 1980 році, коли була створена вільна профспілка „Солідарність", ПОРП нараховувала 3.15 мільйона членів. Нині ПОРП має лише 2.1 мільйона комуністів.

За чотири роки ПОРП матиме серйозну проблему — вибори у сейм, в ході яких за комуністами не буде закріплено ні одного місця. В недавніх виборах за ПОРП і двома партіями (Селянською і Демократичною), які традиційно підтримували комуністів, закріпили понад половину місць в нижній палаті сейму. За чотири роки комуністи не будуть мати вже таких привілеїв.

Виступаючи у понеділок на відкритті пленуму ЦК ПОРП, Міллер твердив, що „партія може змінитися": „Вона може залишитися такою ж, стати більш лівою або трансформуватися в соціялістичну".

Кореспондент агентства АП підкреслює, що багато комуністів — депутатів сейму — не є членами ЦК ПОРП. У зв'язку з цим фракція комуністів надіслала запит з вимогою інформувати депутатів про все, що відбувається на пленумі.

Після засідання було оголошено, що у вересні може відбутися ще один пленум ЦК ПОРП. На ньому будуть розглянуті справи, зв'язані з підготовою чергового, 11-го з'їзду партії.

На пленумі члени ЦК підтвердили, що підтримують новий уряд країни, який очолює член „Солідарности" Тадеуш Мазовецький. Комуністи сказали, однак, що будуть судити про уряд по його справах.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н.Й. — Заходом місцевого відділу УАКРади відбудеться тут на оселі УНС Союзівці у неділю, 24-го вересня ц.р., традиційний Український День, присвячений 175-им роковинам народження Тараса Шевченка. В мистецькій частині програми: виступи бандуристів з ансамблю „Золотий гомін" і відомої співачки Марти Кокольської-Мусійчук, виставка народного мистецтва, українські страви. Початок о год. 12-ій полудня. Керівник програми — Р. Лупань. Вступ 1 дол. від особи, для дітей до 12 років життя вступ вільний.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• Не перестають надходити повідомлення про переслідування людей з особистих мотивів різними партійними начальниками і службовими особами. Яскравим прикладом цього є цькування тракториста Івана Сороки в селі Карпатське Турківського району на Львівщині з боку директора радгоспу „Дружба" Олега Чичерського. Незаконно звільнивши з роботи 22-го червня 1987 року Івана Сороку, батька дев'ятьох дітей, директор Чичерський вже понад два роки всіляко переслідує колишнього тракториста за те, що той звертається за захистом у різні інстанції. Один з найбрутальніших фактів цих переслідувань мав місце 13-го квітня ц.р., коли на вулиці в селі Карпатське невідомі цивільні особи схопили Івана Сороку, кинули в машину швидкої допомоги й завезли до львівської психлікарні. Без всяких законних підстав там його затримали 11 днів. Дві доби ні дружина, ні люди не знали, де він подівся. Активну допомогу директорові радгоспу О. Чичерському надає голова турківського райвиконкому Михайло Федик та інші офіційні особи.

• У Сумах влада продовжує переслідувати Товариство Незалежних Філософів, які є колективним членом Української Гельсінкської Спілки. В районній газеті надруковано наклепницьку статтю на голову товариства Олександра Кобенкова, а на банківський рахунок кооперативи, де він працює, накладено незаконний арешт. Нещодавно на О. Кобенкова невідомі особи вчинили напад, відібравши в нього портфель з документами і грошима в сумі 3.000 карбованців. Організаторами цієї ганебної кампанії переслідувань є перший секретар сумського обкому партії Павловський, заступник голови міськ виконкому Журба, начальник обласного Управління побутового обслуговування, а також полковник КҐБ Золотарьов.

• Вночі з 26-го на 27-го липня у Харкові відбувся мітинґ протесту проти переслідувань, які зазнають активісти неформальних організацій від прокурора Московського району Харкова. Членам УГС взяти участь в цьому мітингу, перешкодила міліція.

• 28-го липня у Харкові члени УГС поширили серед жителів листівки, в яких повідомляють, що місцеві газети за вказівкою партократії посилили кампанію наклепів на активність УГС та членів СУМ. Рупором цієї ганебної кампанії є газета „Соціялістична Харківщина". У зв'язку з цим під редакцією цієї газети проведено пікетування протесту.

• 30-го липня у передмісті Яворова Львівської області біля закритої дерев'яної церкви мала відбутися греко-католицька відправа. Проте, Богослуження не відбулося, бо на греко-католицького священика, отця Петра Зеленюха, який мав відправити Службу Божу, по дорозі напала міліція. Під час нападу міліціонери побили ґумовими киями його сина і дружину.

• 30-го липня у Луцьку на вулиці Радянській на двох юнаків, які несли синьо-жовті прапори, напали міліціонери. одного з них, Миколу Жуковського, електро монтера тролейбусного управління, що не зумів вирватися і втекти, міліонери побили, потім посадили в машину, де продовжували бити і душити за горло. Відвезли хлопця у райвідділення міліції, і, після кількагодинних залякувань, відпустили.

• У Житомирі, в приміщенні місцевого відділу Спілки Письменників України відбулася установча конференція Товариства Української Мови. В праці конфе ренції прийняло участь 16 первинних осередків Житомирщини, а також представ ники УГС, Народного Руху України за Перебудову й деякі партійні керівники. Серед інших, від Житомирської філії УГС виступив Василь Овсієнко, який зокрема сказав: „Без економічного суверенітету України українська мова не стане державною. А чи може бути мова державною, коли немає самої держави?"

• 4-го серпня у Києві оголосив голодівку протесту проти переслідування з боку влади безробітний Лесь Биков (син відомого кінорежисера Леоніда Бикова). Невдовзі Л. Бикова було затримано в центрі міста і засуджено до дев'ять діб арешту.

• 5-го серпня група греко-католиків на чолі з отцем Ярославом Лесівим прибула в село Ярополче, що за 200 кіл. від Москви. Там, на могилі гетьмана Петра Дорошенка, отець Ярослав відправив Службу Божу.

• 5-го серпня біля села Раковець Пустомитівського району Львівської обла-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

СТРАТЕҐІЯ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша у боротьбі з наркоманством починає ставати полем бою у бюджетній війні поміж демократами в Конґресі і республіканцями в Білому Домі. Це в свою чергу повитягало на верх всі приховані негодування, підозріння та прямі ворожнечі, що тепер оточують федеральний бюджет. Найгострішими суперечками на Капітолю виявляється не суть пляну проти наркотиків, але скількість грошей на переведення цього пляну в життя та де ці гроші здобути. Найбільш невдоволеними є демократи, які твердять, що це є типове потягнення президента Дж. Буша — вийти перед народом з широкими плянами, а опісля всі деталі залишити для зреалізовання Конґресові. Демократи ніяк не можуть вирішити на котру ногу стати: підтримати плян Президента чи опонувати, не маючи свого альтернативного пляну.

У СУБОТУ, 16-ГО ВЕРЕСНЯ Ц.Р., в Атлантік Сиғі, Н. Дж., з-поміж 51 стейтових красунь обрано на однорічне володіння 1990 року красуню стейту Мізурі Деббі Тирнер, 23-літню студентку ветеринарної мидицини. Вона є третьою неґритянкою, яку жюрі, обрало на „Міс Америку".

ЗВІТ ВИГОТОВЛЕНИЙ СПЕЦІЯЛЬНО для цього покликаною комісією Палати Репрезентантів обвинувачує чиновників Федеральної авіяційної служби в брехні та фальсифікації документів, причетних для оправдання звільнення з праці майже 400 контролерів повітряного руху коли ці вийшли на страйк у 1981 році. Комісія заявила, що її ціллю було перевірити закиди, що федеральна аґенція свідомо топтала особисті права людей. На жаль мусимо ствердити, велика несправедливість сталася цим людям".

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І ДАЛІ продовжує доставляти зброю в Афганістан. Недавно туди прибула з СССР автомобільна колона, яка доставила зброю і продукти. Як заявили кабульські чиновники, цього вистачить „не менш як на рік". Автоколона пройшла шлях довжиною понад 1,300 кілометрів (900 миль).

ПОНАД 60 ДЕРЖАВ наступного понеділка візьме участь в конференції, яка відбудеться в Австралії, в справі хемічної зброї. Однак вже тепер ця конференція бере інший напрямок, від того, що його намітив Уряд ЗСА. Бо на початку секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер у порозумінні з австралійським урядом заявив, що конференція продискутує „проблему поширення хемічної зброї", одначе країни Третього світу відмовилися брати участь в конференції, якщо тільки цей аспект буде порушений. Натомість буде обговорюватися плян дальшого засягу, а саме як запобігти цьому лихові в майбутньому, а в першу чергу домогтися світового договору про заборону продукувати хемічну зброю, зокрема трійливі ґази.

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ уряд звільнив із посту губернатора провінції Гайнан Ліянґ Кіянґа, що був близьким співробітником раніше скиненого із проводу комуністичної партії Жао Чіянґа. Ліянґ був губернатором провінції, в якій була найбільш експериментальна економічна політика, де губернатор старався впровадити більш капіталістичний стиль економіки. Ліянґа уряд звільнив під закидом корупції та власної наживи.

УРЯД КОМУНІСТИЧНОЇ НІМЕЧЧИНИ відкинув заклики про проведення реформ і обвинуватив уряд Західньої Німеччини і „буржуазну пресу" в кампанії наклепів. Уряд Східньої Німеччини відкликав запляновану на наступний тиждень візиту в свою країну делеґації Соціял-демократичної партії Західньої Німеччини, тієї самої партії, яка частіше підтримує, ніж осуджує, Східню Німеччину. Це зв'язано з потоком втікачів зі Східньої Німеччини в Західню. Згідно з повідомленням агентства АП, кількість втікачів, які прибули за останні дні в Баварію, досягла 19,000. Агентство АП нагадує, що політичні діячі Західньої Німеччини неодноразово зверталися до уряду Східньої Німеччини з закликом провести реформи типу „ґорбачовських", польських і мадярських.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР Міхаїл Ґорбачов і президент Індонезії Сугарто підписали широкомаштабну угоду про співробітництво в ділянці контролі над озброєнням, торгівлі і захисту довкілля. Документ був підписаний у Кремлі під час першої за останні 25 років візити президента Індонезії в Совєтський Союз. Совєтська телевізія в подробицях висвітлює хід зустрічі лідерів двох держав, показавши репортажі про прибуття Сугарто у Москву, про його переговори з М. Ґорбачовим і про церемонію підписання угоди. Сугарто почав свою візиту у Совєтський Союз з відвідання Узбекістану, а перед прибуттям в Москву побував у Ленінграді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Страх Заходу перед хаосом на Сході

Увесь Захід у більшій чи меншій мірі поставився прихильно до заповіджених Міхаїлом Ґорбачовим реформ, логічно міркуючи, що ці реформи мусять піти по лінії демократизації. Але тепер, після чотирьох років перебування Ґорбачова на найвищому державному посту в Совєтському Союзі — на Заході настав у відношенні до Ґорбачова і всього того, що діється в імперії — стан повного розгублення.

Усі знали, що в СССР шаліє економічна криза і що тому Ґорбачов покликаний для рятування імперії від господарської катастрофи. Але саме у цій найважливішій ділянці, яка найбільш цікавить міжнародний світ, баланс заходів Ґорбачова — неґативний. Не можна говорити про інвестиції у промисл, про товарообмін, про пожвавлення торгівлі, коли у контраґента все ще, осінню 1989 року, існує раціоналізація харчів з довгими чергами за хлібом, маслом, олією, м'ясом, овочами. СССР як партнер у міжнародній торгівлі не існував, бо заснування на совєтській території філії італійської фабрики автомобілів — „Фіят" чи поява в совєтських містах „кока-колі" — це на тлі загальної ситуації просто смішні речі. Коли на Заході у лівоберальних колах, головно в Західній Німеччині, відзивалися голоси за потребу рятувати СССР перед банкрутством, то рішальним для західнього фінансового й промислового світу був страх, що інвестовані там фонди пропадуть. На Заході все ще непевні, чи втримається сам Ґорбачов. Тим часом до страху перед економічним хаосом, що його дотепер не був сілі опанувати Ґорбачов, приєднався острах натури політичної. Ідеться про національні рухи, що їх не передбачив Ґорбачов ані теж ніхто інший з західніх державних мужів та яких не передбачували й діячі самих отих приспаних неволею і руфікаторством народів.

В усіх тих народів, від Прибалтики по Кавказ, збереглися мрії про відродження втраченої свободи. Коли ж запанувала російська мова, то українська політична думка жила на поселеннях у діяспорі. Ніколи не завмирала віра, що переможе правда. Але ніхто не передбачав, що це станеться саме в наслідок гасел гласности і перебудови, які додали людям відваги і дадуть поштовх до свободолюбних рухів тої сили, таких розмірів, як це сталося. Настав паралельний процес: заник комунізм і спротив проти московського імперіялізму. Які політичні, економічні й психологічні причини склалися на той вибух національних вимог — окрема тема. Нас тепер найбільше цікавить відгук тих подій на Заході, зокрема в Америці.

У всьому західньому світі не було від кінця Другої світової війни більшої і болючішої проблеми, як конечність зберегти мир і не допустити до третього світового катаклізму, та ще й в атомовій добі. Для цієї цілі засновано у 1949 році Північно-Атлантійський Союз (НАТО), як противагу до совєтської імперії, яка у 1955 році зорганізувала під своїм проводом Варшавський пакт. Захід знав, що в СССР панує режим терору. Західньосовєтські відносини переходили стадії холодної війни, опісля політики стримування і врешті політики співпраці. Але завжди Захід мав на увазі — мир. Захід у теорії сприяв національним визвольним рухом. Але у 1956 році мадярські борці за свободу даремне благали допомоги від Заходу.

У „Ню Йорк Таймсі" з 16-го вересня ц. р. появилася обширна стаття п. з. „ЗСА боїться, що Ґорбачов поділить Захід". Ґорбачов завжди мріяв про розколення єдности Заходу. Тепер — із тексту цієї статті виходить — йдеться про вину Ґорбачова, що своїми реформами породив ті національні рухи, які захитують статус кво в Европі, пророкують розпадом імперії і створенням на Сході — хоч би тимчасового, але небезпечного — хаосу. А що на Заході, зокрема в Америці, завжди існували прихильники теорії „великого господарського простору (Кеннан), то й тепер настало розгублення. З одного боку західня демократія мусить визнавати у принципі право кожного надору до рідної держави, з другого — страх перед хаосом на сході Европи, плюс задивлення в „один великий господарський простір" кажуть зацукуватися, як поставитися до цієї теперішньої лявіни національних вимог в СССР. Можна здогадуватися, що на зустрічі у цьому тижні державного секретаря Джеймса Бейкера з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе буде заторкнена проблема національних рухів в СССР. У цьому тижні має у Москві радити ЦК Компартії СССР саме над цією проблемою. Ґорбачов, який спершу прихилився до гострої і різкої заяви Політбюра проти самостійницьких вимог балтійських держав, зм'як і перевів з лідерами тих держав „люб'язну розмову. Треба вичекати дальшого ходу подій, але такі чи інші настрої на Заході напевне не пересунуть історичного годинника назад.

Василь Маркусь

ЛЮДИНА, ЩО ЖИТИМЕ У ВІКАХ

На історію людських спільнот складаються події, життя, змагання і творчість одиниць та колективів цілого народу. Історія — це боротьба, поступ, болі і турботи, мислі і дія мільйонів людей, всього народу. Але понад ними, наче маяки височіють вийняткові постаті, які вибиваються понад пересіч маси, дають приклад, ведуть збірноти, гуртують аритметичну суму одиниць і цілоспрямовану і свідому спільноту, а то й стають для неї символом, дороговказом, стягом. Ми іноді говоримо про прапорні імена в історії народів.

Таким ім'ям-знам'ям в історії українства XX століття є Патріярх Йосиф Сліпий, що упокоївся в Бозі п'ять років тому, 7-го вересня 1984 року. Провидіння судило йому уосібнити долю цілого народу і його святі прагнення, освячені віками. Учений богослов, педагог душпастир, яким отець Иосиф Сліпий був у Львові, навіть з потрібними даними стати наступником великого Митрополита Андрея Шептицького, міг перейти в історію Української Католицької Церкви як добрий ієрарх, який належно дбав про свою паству. Але Йосиф Сліпий став куди більшою і вийнятковою постаттю не лише для своєї Церкви, але і для всього народу, а навіть для новочасного християнства.

Уже його покликання на митрополичий престіл восени 1939 року під час совєтської окупації Західньої України прозраджує незвичайність ситуації та вийнятковість рішення того, хто його вибрав, і самого отця Сліпого, що прийняв цей важкий вибір. Це не було відзначенням, але важким і рисковним тягарем. Якими промовистими словами поз начався обмін думок між Митрополитом Андреєм і отцем ректором Академії Йосифом! Із спогадів Блаженнішого знаємо, що після того, як Митрополит повідомив його про вибір, намічений коадьютор з правами наступства сказав: „Ексцеленціє, боюся такої великої відповідальности". А відповідь великого Митрополита була: „Але ще більша відповідальність буде, якщо її не прийняти!" Тоді після надуми отець Йосиф прийняв цей вибір, що цілком певно відкривав перед ним Голготу, так яскраво передбачену у вибраній девізі владичого гербу нового Архиєрея: „Пер аспера ад астра!"

Перейшов Архиєпископ коадьютор важкий і відповідальний шлях випробування між Сциллою і Харибдою та нелегкої підготови до свого нового посту первоієрарха, а фактично і народного провідника принай менше для західньої частини українського народу, що знайшлася під новою совєтською окупацією напередодні Другої світової війни та в час німецької окупації. Довершилося це 1-го листопада 1944 року в дуже символічний день, коли один Пастир упокоївся, а другий у 52 роки свого життя перейняв його єпископський жезл. До речі, це була в'язнична палиця покійного Владики Боцяна, що з квітня 1945 року супроводила Митрополита Иосифа дорогами його тюрем, каторги, концтаборів і заслання.

Митрополит-в'язень виконував свій владичий уряд гідно і прикладно не лиш для своїх спів'язнів, але для цілого народу, засвідчуючи своє мучеництво Христа ради перед усім світом. Так згадує простими словами литовський священик о. Альфонс Сварінскас в'язничне перебування Митрополита Сліпого: „Тут зчасом Митрополит висвятив кількох священиків..., писав послання своїм вірним, писав листи знайомим... Митрополит завжди питався про новини (з-поза в'язничного світу), а вечорами вів нас у мандрівку по різних країнах, що їх колись відвідував і про які вмів прекрасно оповідати..." І вкінці своїх спогадів литовський священик каже: „Будучи вже в Римі, відвідав я його тлінні останки і помолився за його праведну душу. Для мене він завжди залишиться як приклад вірного сина своєї Церкви і народу, а нам усім треба в цьому його наслідувати". („Церковний Вісник", 27-го серпня 1989).

За час 18 в'язничних років Митрополит Йосиф своєю особою і працею подвиж ника й ісповідника віри зберіг нашу Церкву незламною і живою та всіляко намагався продовжити її ієрархічну структуру, висвячуючи нових священиків і єпископів. Він заперечив своїм життям і діяльністю насильний акт Львівського псевдособору з 1946 року. А коли знову Боже Провидіння вибрало Митрополита Йосифа як знаряддя свого Промислу, він прибув із дому неволі, щоб відновити нашу Церкву на поселеннях, надати їй правдиве обличчя і спрямування. Це був Блаженніший Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосиф Сліпий, хто всім нам розкрив очі й уми на засадниче питання, хто ми, яке наше місце у Вселенській Церкві, які права нам належаться і до чого нам слід змагати. Ідея патріярхату і помісности як найбільш властива форма і структура нашої Церкви дає нам запоруку церковного самозбереження в Україні і на поселеннях. Блаженніший Йосиф струснув сумлінням усього українського Божого люду, від владик до останнього мирянина. Ми сьогодні стали іншими, аніж були перед тим, як він з'явився серед нас. Хоч не всі наші бажання здійснені Апостольською Столицею і власть імущими в Україні, але наші постуляти нині далеко посунені вперед і з ними рахуються тепер або будуть приневолені рахуватися завтра. В цьому велика заслуга покійного Патріярха-ісповідника, бо, властиво, він був зачинателем цих ідей та концепцій, що перетворили українську спільноту у світі, а сьогодні інспірують духовних і вірних цієї Церкви в Україні.

Скажімо собі щиро, хто з-поміж нас серйозно застановлявся над легалізацією нашої Церкви в Україні. Багато з нас уважало таку ідею неможливою, а навіть шкідливою. А Блаженніший Отець Йосиф не лише в неї вірив і для цього трудився, але й був готовий, якщо треба, повернутися до свого владичого осідку, щоб цій Церкві в похилому віці послужити. Дехто з докором приймав той факт, що Владика Йосиф ще в Римі зберігав паспорт, на який виїхав із Совєтського Союзу, щоб, коли зайде потреба, очолити Церкву у своєму престольному городі Льва. Такої свідомости і переконання нашій Церкві треба б нам і сьогодні!

Якщо б не акція Блаженнішого за Патріярхат, навряд, чи мали б ми сьогодні наші синоди, чи наші владики могли б самі вибирати кандидатів на владичі престоли, а вже цілком певно, чи була б збережена ієрархічна єдність нашої Церкви в діяспорі? І той факт, що нарешті наші брати по крові і вірі в Польщі мають свого єпископа, ми повинні посередньо завдя-

(Закінчення на стор. 4)

Раїса Галешко

„Маленька Віра" — модель совєтського суспільства

„Мені було соромно перед канадськими глядачами", — каже совєтський турист

У Торонто з великим успіхом іде фільм „Маленька Віра". Для канадського глядача цей фільм, напевно, незвичайний. Його не назвеш ні детективним, ні побутовим, ні сексуальним, хоч в ньому є всі ці елементи. Це фільм про знищені душі цілого суспільства. В „Маленькій Вірі", мов у краплі води, відбилася вся бездуховність, безперспективність, безвихідь совєтської сім'ї в цілому і окремої людини зокрема.

Сюжет фільму „Маленька Віра" замикається лише в одній родині. Вона не належить до вершків суспільства, де, як кажуть, з жиру бісяться. Але це і не біднота, не алкоголіки. В фільмі зображено нормальну, — як кажуть, середньостатистичну сім'ю. І це — найстрашніше.

У фільмі немає позитивних типів. Господар родини непоганий шофер, а те що він пиячить постійно — врома і на роботі — нікого не обходить і не дивує. Мати контролює якість швейних виробів на фабриці, працює в три зміни, щоб прогодувати сім'ю. Старший син, Віктор, гордість родини. Він став лікарем, працює в Москві. Але в душі в нього нема твердих принципів моралі, одні порожні слова, в які він сам не вірить.

І нарешті Віра, „золота молодь", майбутнє сім'ї, майбутнє суспільство. Це маленьке зацьковане звір'я, якому хочеться іншого життя, а якого — не знає, бо іншого не бачила. Лише не такого, де щодня п'яний батько і його примітивна педагогіка. І тупа мати, в якої замість думок лише інстинкти: де роздобути їжу, щоб нагодувати родину.

І Вірине майбутнє таке ж. Внутрішній голос ніби підказує їй, що так жити недостойно людини. А як інакше — вона не знає. Бо навколо неї такі ж бездуховні, порож ні люди, у яких немає в житті ні цілей, ні бажання їх мати. І сама Віра, коли коханий питає її, яка в неї мета в житті, з іронією відповідає: „Мета у всіх нас одна — комунізм".

Сергія вона покохала за те, що він дещо вирізняється з-поміж її оточення, перш за все незалежністю характеру, інтелектом. Але вся річ у тому, що вона й кохати не вміє. Нема в її душі чистих почуттів, скромности. Та й звідки їм взятися? Все її кохання — це еротика. Знищено одне з надприродніших почуттів. Тому не дивно, що вона зраджує свого коханого — оббріхує його в міліції, щоб виправдати батька, який сп'яна вдарив Сергія ножем. Зрада найдорожчого, що було в неї в житті — символічна. Тотальне нищення душ...

Занепад моралі ніби ілюструється занепадом у всьому: засмічений берег моря, брудна вода, кіптява із заводських труб, рване домашнє плаття, поламані крани, побите люстро. Характерне тло, на якому відбувається уся дія: металевий скрегіт, паровозні гудки, вищання гальм, брудна лайка, а поміж усім цим — монотонна пропаґанда в радіо на зразок: „Радянські люди під проводом Комуністичної партії добились..."

Торік у Совєтському Союзі фільм „Маленька Віра" названо фільмом року. За кілька місяців на нього дивилось 50 мільйонів людей. Потім його було знято з екранів, нібито за аморальність — секс, пиятику і таке інше. Але, думається, кожний усвідомлював, що не сексу ми злякались, а власного портрета. Я сама дивилась на цей фільм на Батьківщині — там я переживала почуття болю і страху за свій народ. В Канаді ж — почуття сорому за цю низьку культуру, за брудні слова, за бідний побут, а найбільше — за ці пляшки на столі.

Пиятика в Совєтському Союзі стала всенародним злом і... соціяльною необхідністю. Парадокс, але це так. Люди п'ють не тому, що вони такі несвідомі. Причини в іншому. Пиятика, як „між рядками" можна прочитати в совєтській пресі, свого часу була державною політикою. П'яним народом легше керувати, та й запити у нього менші — коли випити. Це з одного боку. З іншого — неможливість реалізувати себе, політика брехні і залякувань, низький рівень життя — все це штовхало людей до чарки, від якої зашумить в голові і світ видається кращим...

Ярослав Падох

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТКУВАННЯ У ВАШІНҐТОНІ

У саме 175-річчя народин Тараса Шевченка, у березні ц. р., в наслідок заходів Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку, постав загальний громадський комітет з єдиною метою: достойно й соборно відсвяткувати ці великі роковини найбільшого сина України.

У Комітет увійшли представники названого Товариства та обох центральних громадських установ: Українського Конґресового Комітету Америки та Української Американської Координаційної Ради, голови яких оформили президію Комітету.

Комітет нав'язав свою працю та завдання до ранішого прецеденсу з-перед п'яти років, коли ці самі три центральні установи (НТШ мають свої відділи крім ЗСА також у Европі, Канаді й Австралії) вперше від сумної пам'яті поділу нашої громади, спільно, об'єднані іменем Шевченка, підготовили й перевели з великим успіхом 170-річчя його трагічно передчасного відходу.

Завдання комітету цього року куди більше, як попередніх років. Найближча заокруглена дата роковин поета прийде щойно за 25 літ. До того цьогорічна ювілейна дата припала на час, коли в Україні з духу Шевченка народився новий національний підйом та нові надії на здійснення його великих історичних заповітів. Під прапором Шевченка, у його 175-ліття народження мільйони його нащадків, вклоняючись пам'яті поета, пригадують собі його заповіти та сповнюються новою надією на їх реалізацію. Важко знайти українську газету чи журнал, в якому не було б імени Шевченка.

Наша заморська громада, яка від своїх початків уважала Шевченка своїм патроном, одним з доказів чого було вчасне проголошення поета покровителем найстаршої її громадської установи Українського Народного Союзу відзначувала його роковини найбільш торжественно. Особливого блиску й значення набували ці святкування 25 років тому, коли мільйоновим коштом здвигнений пам'ятник посвячено при стотисячній громаді у Вашінґтоні.

Посвячення відбулося при співучасті одного з найбільш заслужених для Америки й її свободолюбних ідей і засад, президента Двайта Айзенгавера та численних державних й культурних достойників цієї частини світу. Участь у цьому найбільшому національному святі взяла ціла наша громада, її найвищі церковні достойники й громадські керманичі. В цей пропам'ятний день вона чи не вперше об'єдналася в єдину, суцільну Шевченківську громаду. Коли вона не втрималася досі, то сподіймося, що цьогорічне свято Шевченка у його великий ювілей, наново об'єднає його нарід як в Україні, так у діяспорі сущий. 25-річчя здвигнення йому пам'ятника у столиці ЗСА і вільного світу, дає для цього виїмкову нагоду і зобов'язання.

Минулого року наша заморська громада відмітила достойно великий Тисячолітній ювілей хрищення України її великим князем Володимиром. Скріпім цей Святоволодимирський підйом ювілейним шевченківським духом.

На порозі нових історичних подій, які можуть вимагати від нас нових здвигів і нових подвигів, зійдімся однією соборною об'єднаною громадою під пам'ятником Шевченка і такою й повернімся до наших домів і наших буднів.

До щасливої зустрічі з вашінґтонським Шевченком 7-го жовтня цього року!

У ЄРЕВАНІ, СТОЛИЦІ ВІРМЕНІЇ, відбувся з'їзд вірменської інтеліґенції. Головну промову виголосив член-кореспондент Академії Наук Вірменії директор Єреванського інституту марксизму-ленінізму Грачик Сімонян. Була прийнята декларація, яка містить концептуальний виклад і оцінку історії Вірменії в XX столітті, а також аналіза нинішнього становища в республіці. У декларації підтримуються програмні вимоги Вірменського національного руху і пропонуються шляхи досягнення суверенітету республіки. З'їзд прийняв звернення до Президії Верховної Ради Вірменської ССР з вимогою скликати в найближчі дні позачергову сесію Верховної Ради Вірменії, на якій було б розглянуто становище в Нагірно-Карабахській Автономній Області.

Дарія Ірина Билова

ВРАЖІННЯ ПАЛОМНИКА

II.

„Наше" село також змінилося. Більше впорядковане, стандартне, з плотиками та городчиками, кожний клаптик землі використаний. Неділя — пополудне, люди йдуть на спортовий майдан на якісь ігрища. Все по-міському повбиране, жінки у гарних зачісках та високих закаблуках пхають по пільній дорозі дитячі візочки. Найшли ми родинні могили на цвинтарі, у пояс зарослі пільними квітами. Найшли ми родинну хату, в якій був перше приміщений шпиталик, а тепер порожньо. Навіть дороги до неї нема, бо місток через річку завалився і тепер є кладка.

Була зі мною внучка Ксеня. Вона, наче метелик, бігала у квітистій сукенці біля мене.

— Тето, (це так мене вона кликала) я би так хотіла побігти вдолину по цій луці!

А я хотіла б вимочити ноги у річці надолині, де колись купалася, добре?

Зійшли ми до річки, стягнули черевики та сіли на каменистому березі, замочивши ноги в холодній воді. Аж тут десь заквакало стадо качок, що йшло до води. Чепурилися та погубили пір'ячко, що пливе водою, а я почала співати:

„Ой летіла горлиця понад гай,
Та пустила пір'ячко у Дунай..."

— Лови це пірячко, Ксеню, лови!

Вона ловила та разом зі мною співала... Було тихо, спокійно, лише качки і гуси з усіх сторін прямували під вечір до води та говорили. Жінка гнала через брід на поле корову, інша баба дві кози, але кози йшли кладкою, як то у казці, та Ксеня перед ними втекла на беріг. Руда собака заганяла іншу корову, підліток гонив на пашу вівці, десь з'явилися червоні кури, драбинястий віз їхав через брід, мабуть, по сіно. А над полем кружляла ціла родина бузьків, певно молоді вчилися літати. — Стільки різних домашніх тварин я вже давно не бачила, хіба у зоологічному городі.

Вертаючись автомобілем, при дорозі ми побачили на телефонічному стовпі високе, може, на метер, бузькове гніздо на якому великий лелека повільно розмахував крилами. І у підвечірніх сутінках замріяли на горбочку руїни замку галицьких князів.

„Хоч ця земля завжди з вами у серці, але..." написав на альбомі мій кревняк, та залишив мені докінчити це речення. Я знаю його кінець: „ви її залишили". Це правда. Тому подивляю відвагу, мужність, проворність та витривалість усього населення України, що вміло пережити ті всі лихоліття, переслідування та жахи минулих років і таки діждалося деякої полегші. Можна тепер сміло говорити, що на думці, можна трохи краще жити матеріяльно, хоча все ще таки на межі злиднів. Кажуть: „Ми гроші маємо, але нема за них що купити". Головні харчові продукти легше дістати, хоча все ще є черги за м'ясом, туалетними речами, одягом. На вільному ринку овочів та городини є подостатком, є також дріб та одяг, хоч там усе дорожче, як у крамницях. Дехто навіть не хоче їсти волового м'яса, бо кажуть, що воно затруєне радіяцією, а властиво, — що не є? Казали мені, що в радіо щодня заповідають, яка є радіяція, а вона приблизно вдвоє більша, ніж „нормальна".

Ксеня оповідала мені, що вони живуть там, де сонце світить лише два місяці на рік. Я не хотіла вірити, аж доки не довідалася, що її батько дійсно працює аж за полярним колом, бо там кращий заробіток та кращі умовини життя. Лиш на вакації приїжджають в Україну. От проворні та зарадні люди, вони все переживуть! Коби лише совєтські дентисти навчилися робити білі, а не золоті зуби, та щоб уряд приділював більше мила і пасти до зубів, аби було більше охайности та гігієни, то не було б таких великих різниць у житті між Сходом і Заходом.

Совєтський літак знизився над Києвом і ми побачили чудову панораму заливів Дніпра, чорну статую Володимира Великого, та величезну, сталеву, імпозантну „Батьківщину-Матір" з мечем та щитом у руках, обведену вінком зелені та срібним колесом широких — шосе. Це її колосальна вага має загрожувати катакомбам Печерської Лаври.

У готелі „Дніпро" написи чотирьома мовами: англійською, німецькою, французькою та російською. А української нема. Туристи говорять усіми мовами, але коли я говорю до прислуги по-українськи, стараються так само відповідати. Вся прислуга зацікавлена в американських долярах, які тепер вимінюють нелеґально — один до 5 або 10 карбованців, під час коли офіційна виміна є 1 дол. — 62.64 копійок. Очевидно не можна нелеґально вимінювати грошей й ми цього вистерігаємося.

Столи щедро та естетично заставлені вуджениною, м'ясивом, борщем; на ньому бодай чотири потрави: капуста у всякому виді, помідори, але бракує огірків та салати, начебто через радіяцію. Чисто і привітно, багатше, як у Львові, але обслуга дуже повільна. На вінду треба чекати 10-15 хвилин, банк, що вимінює гроші, часто зачинений, не зважаючи на це, що так їм потрібно наших долярів, значків поштових теж тяжко дістати. Вода була напів холодна аж доки не завітала група японців; це, мабуть, задля них вода нараз стала гаряча.

Київ — столиця України — европейське місто. Жінки гарно повбирані, вичесані, на високих закаблуках; на перехресних вулицях продають квіти, овочі, „квас", — цукорні, каварні під парасолями, повно солодкого печива яке недоїджене викидають у сміття. Кіоски з часописами різними мовами, але „Літературної України" нема. Рух на вулицях пішоходний і моторовий, неначе в Ню Йорку. Мова російська, лише деякі крамниці та афіші по-українськи, зате всі совєтські пропаґандивні заклики та хвальба українською мовою. Реклямуються українські фільми студії Довженка, виступав чудовий фолкльорний балет з Вінниці „Подолянка" — дівчата у гарних одягах наче фіґуринки С. Ґеруляк. У „Каштані" (долярова крамниця) полиці заповнені гарними виробами, на жаль, не було електрики та малощо можна було купити.

Золотоверховий Київ робить особливе враження. Тінисті, широкі вулиці з подвійними рядами каштанів, тополь та лип, водограї під монументальними совєтськими скульптурами, виплекані київським взорами клюмби квітів, рожі, далії, канни, шалвії, усе на показ. Навіть у підземках аматори малярі та музиканти продають свої таланти наче у Ґринвіч Вілледж у Ню Йорку. А на окраїнах міста цілі бльоки модерних розбудов та будівельних машин.

Вийшла я сходами на гору гарного, хоча непопулярного, пам'ятника „возз'єднання" народів (себто українського та російського) під величезною срібною дугою, поглянула на комерційний Дніпро, а звідтам серпентинами на Поділ, вдолину, на міст, щоб перейти цю славетну ріку та замочити ноги в Дніпрі. По другому боці були

(Закінчення на стор. 3)

В справі пам'ятника на могилі В. Кубійовича

Згідно з нашим попереднім комунікаторм з 5 липня ц.р. у справі поставлення пам'ятника на могилі, де поховані проф. Володимир Кубійович і низка його співробітників, Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі і Канадський Інститу Українських Студій (КІУС) в Едмонстоні повідомляють українське громадянство в усьому світі, що пам'ятник проєкту мистця Омеляна Мазурика (Париж) вже виконується французькою фірмою Лєскарсель і вкоротці буде закінчений.

Урочисте посвячення пам'ятника Владикою Михаїлом Гринчишином і католицьким та православним духовенством відбудеться на цвинтарі у Сарселі біля Парижу 2-го листопада 1989 року в 11-ій год. Закликаємо представників наукових, культурних і громадських організацій та установ взяти участь у цій урочистості, щоб вшанувати пам'ять основоположника відновленого в Західній Европі НТШ, організатора і довголітнього голови наукового осередку НТШ у Сарселі, Франція, ініціятора і головного редактора Енциклопедії Українознавства і англомовної Енциклопедії України.

У спільному гробівці НТШ у Сарселі разом з В. Кубійовичем спочивають: Зенон Кузеля, Ольга Авдиковська-Кузеля, Олександер Шульгин, Микола Капуста, Дмитро Піснячевський, о. Іван Яцків, Ольга Бачинська-Яцків, Дарія Сіяк-Кубійович, Олександер Кульчицький. НТШ у Европі й КІУС запрошують членів родини, приятелів і знайомих спочилих у Сарселі своєю присутністю вшанувати їхню пам'ять.

Кошти виготовлення пам'ятника виносять 54,000 франків (приблизно 9,000 ам. дол.), на покриття яких закликаємо українське громадянство надсилати свої пожертви на адресу: Société Scientifuque Ševčenko, 29, rue des Bauves, 95200 Sarcelles (France).

За НТШ у Европі:

Аркадій Жуковський **Володимир Янів**
Атанас Фіґоль

За КІУС:

Богдан Кравченко **Данило Гусар-Струк**

Враження...

Закінчення зі стор. 2

пляжі та можна було зійти над воду. Може я це підсвідомо, символічно схотіла зробити, думаючи про Тисячоліття та хрищення в Дніпрі, визволення з минулого та сполуки Сходу зі Заходом. Але не довго могла я насолоджуватися усіми золотими церквами на Київських горах. З півночі надійшла чорна туча з вітром, громами та майже горизонтальною зливою, і мало що мене з моєю парасолькою не звіяла у Дніпро. Сходи на гірку були наче рвучкі потоки, а вже коло готелю виглядала я, як змокла курка, та боялася, що мене не пустять. Затримав мене якийсь чолов'яга, запитавши, чому переходжу вулицю впоперек? — (бо там всюди є сходи та тунелі попід вулиці). Я оправдувалася, що бачила інших, які туди йшли, а він засміявся, махнув рукою і пішов.

Зі старих руїн Десятинної церкви і з вузьких печер Лаври повіяло древньою стариною — прийшло мені на гадку, що 76 років тому мій батько ходив на прощу тими самими стежками. А на Софійській площі нагадала я про це торжественне свято, яке відбулося там 70 років тому, та як мені це розповідали мої батьки.

На Шевченковій Горі, у Каневі, нам погода не дописала, але це нас не стримало. У Моринцях, у маленькій хатині з мініятюрними віконцями, шуваром на глиняній долівці та низенькою стелею „баба шепотуха" (місцева провідниця) зачарувала нас тихим голосом, оповідаючи про Кобзаря та його поезію, що ми слухали, наче загіпнотизовані. У городі та садку цвіли наші рідні квіти, нагнулася калина та горобина, а довкола сади і горбочки творили чудовий краєвид. Але коли йшли ми тих 346 сходів на Кобзареву могилу, дощ лив немилосердно. Поклали ми квіти, що їх наша провідниця Надя придбала, на цю гору квітів, яка там, мабуть, постійно збирається, та поставили між ними американську хоруговку — українці з Америки. Віддали поклін Кобзареві; а він стояв над нами задуманий, вдивляючись у свою власну могилу. Певно думав про те, як то пофальшували цілу його патріотичну та поетичну спадщину, що напис на його пам'ятнику — по-російськи (хоча він сам колись його писав), та що пророкує будуччині те дитя, яке перемінить увесь світ — себто, мабуть, Леніна. От як вміли примінити його власні слова!

Писав він колись:

Ой Богдане, Богданочку, нерозумний сину,
Подивись тепер на матір, на свою Вкраїну...

Так і тепер Тарас здається, дивиться на свою Вкраїну, і думає над цим що це з нею скоїлося.

Попрощалися ми з Києвом, зі Львовом, з Карпатами, зі срібним Опором та Мукачевом. Відбула я цю мою прощу та стало на серці легше.

СВІТЛИЧКА У ВИППАНІ

В першому ряді (зліва): Дануся Федучія, Ляриса Шашкевич, Меляся Нич, Наталя Ласій, Мартуся Федучія, Ліля Яворська; в другому ряді (зліва): вчителька Іляна Паславська, Андрійко Бакун, Стефан Станько, Богдан Паславський, вчителька Оксана Станько, Адріян Станько; відсутні: Наталя Мандзій, Адріян і Христина Вірт.

В суботу, 20-го травня ц.р., у залі церкви св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж., відбулося закінчення шкільного року світлички 61-го Відділу СУА. Дванадцять дітей у віці 3-5 років виконали програму, яку приготовили учительки Оксана Станько і Іляна Паславська. На закінчення прибули отець-парох О. Панасюк і батьки дітей світлички.

Програма включала збірку пісень і віршів, яких діти навчилися під час року, і також марш з інструментами під диригентурою учительки О. Станько. По виступі була роздача свідоцтв і перекуска з молоком та кавою.

Світличка 61-го Відділу СУА для дітей у віці 2 і пів 5 років діє кожної суботи шкільного року, в церковній залі, від 9:30 до 11:30 перед полуднем., Зайняття включають молитву, руханку, майстрування, казки, співи і ігри. Все навчання відбувається українською мовою. Також влаштовуються прогульки до звіринця і до цирку.

За додатковими інформаціями про світличку слід потелефонувати до учительки О. Станько на число (201) 766-9644.

О. Станько

Громада Ню Йорку вшанувала Патріярха Йосифа у п'ятиліття смерти

Заходами Управи Відділу Українського Патріярхального Товариства в Ню Йорку, в неділю 10-го вересня ц. р., відбулося жалобне відзначення смерти св. п. Патріярха Йосифа.

Святочну академію в УНДомі відкрив і привітав учасників голова Управи Микола Галів. Він в короткому слові підкреслив особливо значну ролю в історії Української Церкви Патріярха Йосифа, що є світочем не тільки Української, але і вселенської Христової Церкви. Поруч з тим підкреслив, що чим дальше ми віддалюємося від смерти Патріярха Йосифа, тим виразніше і краще, бачимо його неповторну велич духа. Його віща візія, це — майбутній шлях нашої Церкви.

Ансамбль хору „Думка" у складі Святослава Жила-Качарай, Наталка Гончаренко-Ковальчук, Теодозія Турчан-Ластовецька, Маруся Дармограй-Мулик, Марта Яремко і Леокадія Пелех-Снігур, під керівництвом проф. Михайла Лева, започаткував мистецьку програму, виконавши дві пісні: „Пречиста Діва" і „Княгиня Ольга" муз. Михайла Лева. Їх мелодійне виконання викликало святочну атмосферу серед учасників.

На цьому мелодійному тлі д-р Леонід Рудницький виголосив святочне слово присвячене св. п. Патріярхові Йосифові. Він накреслив дуже виразну сильветку покійника. Підкреслив, що покійний Патріярх вивчав минуле, творив сучасне і дбав про майбутнє. Для цього Патріярх жив, боровся і терпів 18-літню каторгу. Покійний був перейнятий такою віщою візією, що ми і сьогодні не спроможні її схопити. Промовець назвав його великі надбання, які послужать на довгі, довгі роки для нашої Української Церкви. Слід пам'ятати, що Блаженніший Йосиф сильно вірив в українську людину і вказував, що в Україні є особливі люди. Його візія і віра в українську людину сьогодні здійснюється на наших очах. Відомий американський історик Ярослав Пелікан, який пише біографію Блаженнішого Йосифа, назвав його ісповідником віри між Сходом і Заходом, бо ж він знав людину Сходу і людину Заходу. Доповідач назвав ще багато інших моментів, які підкреслювали особливу і неповторну велич Великого Покійника. Підкреслив, що у синтезі любови до Бога і народу є ця сила, що може перемогти всі перешкоди і забезпечити українцям славне майбутнє. Промовець у своєму слові подав широку аналізу творчости Патріярха Йосифа.

Після вдумливого святочного слова Христина Карпевич, меццо-сопрано, при фортепіяновому супроводі проф. Юрія Цибрівського виконала три пісні: „Ан ді музік" — Франца Шуберта, „Горить моє серце" — Ярослава Лопатинського і „Незабудь юних днів" — Миколи Лисенка. Солістка Х. Карпевич з чуттям і ніжною мелодійністю виконала названі твори.

Аскольд Лозинський виявився неперевершеним у своєму рецитованому монтажі. Його монтаж складався з поетичної творчості багатьох поетів, що писали і творили про Патріярха Йосифа. А. Лозинський перед широкою авдиторією розкрив велику, мальовничу панораму життя і творчости Патріярха Йосифа з фінальними дзвонами його відходу у засвіти. Слухачі, які слухали чудового монтажу з великою увагою, із закритим віддихом, нагородили його щедрими оплесками.

На розгорненому тлі величі Патріярха Йосифа, що її накреслив А. Лозинський, виступив молодий соліст бас Михайло Невмержицький, який при фортепіяновому супроводі проф. М. Лева виконав „Під твою милість" Ігоря Соневицького, „Іль Лячерато Спіріто" Дж. Верді і „Ой Дніпре, мій Дніпре" Миколи Лисенка. М. Невмержицький посідає приємну краску голосу та виявив особливий талант.

Для більшої кольоритности і збагачення мистецької програми виступила також і молода Оля Ходоба зі своєю бандурою, яка виконала: „Ой у полі могила" Григорія Китастого, „Стає хмара" Василя Ємця і „Мальви" Володимира Івасюка. Оля своїм ніжним голосом насолоджувала публіку, звеличуючи світлу пам'ять Патріярха Йосифа.

Добре згармонізований ансамбль хору „Думка" під удалим керівництвом проф. М. Лева на закінчення свята виконав дві пісні: „Ластівка" і „Журавлі", М. Лева. Їх вакoнання, як і всі інші були на висоті.

Всіх виконавців слухачі тепло нагороджували оплесками, чим виявили своє задоволення.

Святочну академію у п'ятиліття смерти Патріярха Йосифа закінчено молитвою „Боже, вислухай благання", яку співали разом з ансамблем усі присутні. Відзначення п'ятиліття смерти Патріярха Йосифа відбулося гідно і достойно.

М. Г.

Родині, недавно спочилого

св. п. Степана Щура,

складаю в імені родини Бобяків із Бережан, наше глибоке і щире співчуття і хай американська земля буде Йому легкою.

Дітройт, Миш. ВОЛОДИМИР БОБЯК

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Дорогого Незабутнього МУЖА І ДРУГА

бл. п. проф.

Константина Григоровича КОССЕНКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

у п'ятницю, 29-го вересня 1989 р. о 12-ій полудня на могилі Покійного на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прохання до всіх Приятелів і Знайомих прибути на вище означену адресу й годину, щоб разом помолитися за душу Покійного.

Повідомляє дружина й племінниця з України
ЛЮДМИЛА ГОРИНА-КОССЕНКО

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що у понеділок, 7-го серпня 1989 року відійшла у Вічність, по короткій але тяжкій недузі

бл. п.

ВІРА ДОВГАНЬ

дружина бл. п. Євгена Довганя

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 10-го серпня 1989 р. в церкві св. Андрея в Норт Порті та на цвинтарі у Веніс, Фльорида.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ПРИЯТЕЛІ

В ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого ШВАҐРА

бл. п.

Степана Олексюка

вірного сина Гуцульської Землі

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю, 22-го вересня 1989 р. о год. 9-ій рано, в українській церкві св. Архистратига Михаїла у Філядельфії при 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa.

Про молитви за спокій душі Покійного Родину і Приятелів просять

ОКСАНА, ДМИТРО і ВАСИЛЬ ТКАЧУКИ

•

Як нев'янучий вінець на могилу пок. Степана складаємо сто долярів на потреби нової еміґрації.

Ділимося сумною вісткою, що дня 15-го вересня 1989 р. в Букарешті, Румунія, відійшла у Вічність наша Найдорожча СЕСТРА

бл. п.

ОЛЕНА НЕҐОІЦА

з дому РОГОВСЬКА

нар. 10-го травня 1910 р. на Буковині.

Залишені у смутку:
сестра — МАРТА СТРІЛЕЦЬКА з Родиною
брати —
НЕСТОР РОГОВСЬКИЙ з Родиною
МИРОСЛАВ РОГОВСЬКИЙ з Родиною
КАРПО РОГОВСЬКИЙ з Родиною
БОГДАН РОГОВСЬКИЙ з Родиною
сестрінка — ОЛЕСЯ ЧЕХУТ з Родиною

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що дня 16-го вересня 1989 р. відійшов у Вічність на 72-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ВУЙКО

бл. п.

Володимир Александер

ПАНАХИДА у вівторок, 19-го вересня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Nacrelli в Честер. Па.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ в середу, 20-го вересня 1989 р. о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні, а о год. 9 30 в церкві св. Духа в Честері, Па., а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на місцевий цвинтар в Канаді.

Залишив у смутку:
дружину — АННУ
доньку — ЛЯРИСУ БАЙРАК
сина — ВОЛОДИМИРА
сестру — АННУ
шваґра — ДМИТРА МІНЧАКА
сестрінка — БОГДАНА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 16-го вересня 1989 р. упокоївся в Бозі на 90-му році життя

бл. п. інж.

РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ

колишній вояк Українських Січових Стрільців.

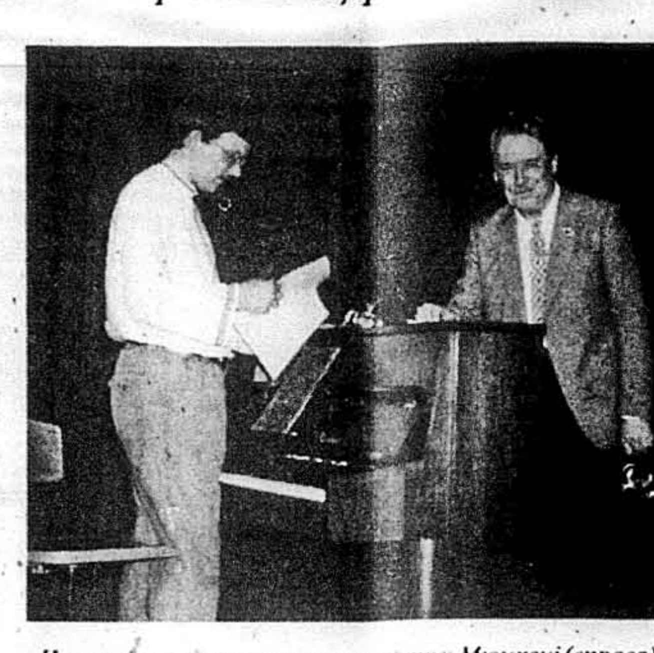
ПАРАСТАС відбудеться 21-го вересня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевичів при Franklin вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в п'ятницю, 22-го вересня 1989 р. о год. 9-ій ранку у катедрі НЗДМ, а відтак тіло Покійного буде перевезене на цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:
невістка — ОКСАНА ЛЕВИЦЬКА з внуками НАТАЛКОЮ і ДАНИЛКОМ
братанки —
АННА КЛОС з синами АДРІЯНОМ з дружиною і МАРКОМ
УЛЯНА МАГЕР з чоловіком ЙОСИФОМ і дітьми НІНОЮ і СТЕФАНОМ
шваґрова — МИРОСЛАВА ОСТРОВСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ донькою МОТРІЄЮ БЕНСОН з чоловіком і дітьми
братова — МАРІЯ ЛЕВИЦЬКА з родиною в Україні
кузен — ЛЕВ ЛЕВИЦЬКИЙ
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

Замість квітів просимо складати пожертви на Патріярший Фонд.

Камерний концерт В. Коваліва

На сцені в часі камерного концерту у Мюнхені (справа): проф. В. Ковалів, соліст, і студент В. Сидоренко.

В суботу, 19-го серпня ц.р., відбувся в нашому парафіяльному осередку в Мюнхені камерний концерт проф. Василя Коваліва, відомого тенора крайових естрад, тепер педагога одної музичної школи. Шановний гість, будучи у відвідинах свого брата, познайомився зі студентом з Канади і при тому дався намовити Надію Васькович на виступ для нашої громади.

Програма концерту була подумана для вшанування 175-ої річниці уродин Т. Шевченка і включала ряд наших відомих пісень до його слів. Поділялася вона на три основні частини, при чому парша частина була шевченківська, а дві дальші включали відомі наші естрадні та народні пісні і романси. Малі перерви між вокальною програмою виповнив своїми цікавими композиціями молодий студент Василь Сидоренко з Канади.

Був це радше камерний виступ професора з одним із кращих своїх студентів в музичній ділянці, який старався давати надійно добрий супровід. Вже з першої точки гість своєю вільною поведінкою, жестами і мелодійним тенором полонив серця учасників в ненадто акустичній залі. В доброму виконанні прозвучали — з незвичайною точністю голосу й дикції — всі дальші пісні шевченківської частини програми, в якій були виконані відомі мелодії: „Заповіт" (всі вшанували повстанням з місць), а потім „Думи мої" (муз. Л. Остріна), „Чого мені тяжко" (муз. М. Лисенка), „Така її доля" „Ой три шляхи широкії" (муз. Я. Степового).

У виконанні замітний вплив школи ім. М. Лисенка і його послідовників. Вже з першої частини видно, що виконавець є високо професійною людиною своєї ділянки, що пройшов свій шлях по відомих концертних сценах багатьох міст України, Білорусії, Росії. У нього чистий і вироблений голос, прекрасна дикція, міміка — клясичний приклад студентам!

В часі перерви виконував свої власні дві композиції піяніст В. Сидоренко. Перша з них, „Музичний абстракт" оп. 2, має цікаву мелодію, дещо мелянхолійну, але добру для кіно-сценарія; друга мелодія „Епіграма" оп. 4, дещо жвавіша.

В дугій вокальній частині В. Ковалів виконав пісні „Ой не шуми луже" (обр. М. Лисенка), „Там де Ятрань круто в'ється" (обр. В. Йориша), „По діброві вітер виє" (народна), „Повій вітре на Вкраїну" (слова С. Руданського), „Мав я раз дівчиноньку" (народна). У всій цих піснях було гарне мистецьке виконання, що позначалося добрим тембром голосу, мімікою і прекрасним акцентуванням окремих мелодійних поєднань.

В черговій перерві знова виконав дві свої композиції піяніст В. Сидоренко. Це були його оригінальні спроби передавати наші мелодії у відомих музичних жанрах, як це він заповів, що у нас їх немає (Фуґа оп. 1, Евгенія оп. 30.

У третій частині наш гість виконав пісні: „Ой не шуми луже" — пісню Петра з опери „Наталка Полтавка" (обр. М. Лисенка), „Цвіти ще трохи" (обр. Я. Лопатинського), „Тихесенький вечір" (вечірня пісня, муз. К. Стеценка), „Чорнобривці насіяла мати" (муз. В. Верменіча), „Ой ти дівчино" (муз. Кос-Анатольського), „Рідна Мати моя" (муз. П. Майбороди), при чому — останню присвятив своєму братові, присутньому на концерті, з яким стрінувся по 45-ох роках!

Проф. В. Коваліва представив авдиторії Степан Костюк. Спільний виступ з молодим студентом музикології виник при обговоренні деяких аспектів нашої музичної культури.

Д-р Б. Кузь

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

члени крайових та головної управ.

Під час бенкету, яким проводив справно довголітній попередний голова Крайової управи. О. Голинський, відчитано привіти від комбатантських організацій: Об'єднання колишніх Вояків УПА, ОбВУА, Українсько-Американських Ветеранів, Українських Католицьких Ветеранів та інших. Усно привітав з'їзди Мирослав Климко від Світової управи Братства колишніх Вояків УПА та Головної управи Т-ва був. Вояків УПА. Він поінформував, що всі комбатантські організації будуть тісно співпрацювати, щоби довести до об'єднання української громади як цього вимагає ситуація в Україні. Відзначений Золотим хрестом заслуги за його невтомну працю для української громади голова Українського Братського Союзу Іван Олексин привітав колишніх вояків 1-ої УД УНА, його друзів, та запевнив, що очолюваний ним союз надалі буде допомагати братству.

По бенкеті продовжувано товариську зустріч у традиційних вояцьких вечорницях під звуки оркестри І. Раковського.

Другим повним днем зайнять була неділя, 3-го вересня. Вже ранком колишні вояки, хоч вже не молоді, відмашерували з прапорами до церкви, щоби по Богослужбі вшанувати всіх колишніх вояків 1-ої УД біля Могили Пам'ятника, які впали в боях, а особливо 45 років тому в боях під Бродами, та тих, які відійшли у вічність.

Наради головного делегатського з'їзду розпочато зараз по відправі, щоби по обіді закінчити їх вибором нової Головної управи на наступних три роки.

Поодинокі референти подали вичерпні звіти. Особливу увагу присвячено звітові видавничого референта М. Б. Бігуса. З його звіту було ясно з якими труднощами бореться Головна управа. Число передплатників „Вістей Комбатанта", єдиного комбатантського журналу в українській мові, зменшується не тільки з природних причин. „Вісті Комбатанта" видається спільно з іншими комбатантськими організаціями. Кольпортаж книжок, особливо останної книжки в англійській мові про Дивізію Вольфа-Дітріха Шанке йде пиняво.

Окрему увагу приділено звітам про нагінку на 1-шу УД УНА в різних країнах поселення та як їй протидіяти. В дискусії висловлено думку, що видання історії дивізії та збирання джерельних матеріялів є конечним.

На внесок Номінаційної комісії нову Головну управу переобрано майже без змін. Її знову очолив д-р Мирослав Малецький, який вже довгі роки є на тому пості та відповідає за видання „Вістей Комбатанта".

Крайова управа братства в ЗСА щорoку по закінченні ділових нарад влаштовує розваговий концерт для учасників з'їзду та громадянства. Цього року запрошено хор „Трембіта" з Нюарк-Ірвінґтону в Ню Джерзі, яким професійно диригував відомий скрипаль і музик проф. Рафаїл Венке. Присутні нагородили хор і диригента щирими оплесками за гарно підібрану програму і спів.

Заповіджене в програмі тріо бандуристів ансамблю „Гомін степів" не виступило в повному складі. Виступав лиш дует, який милозвучно виконав змінену програму. Одна бандурситка з непередбачених причин не могла прибути.

Програмою вів колишній член ОМУС, улюблений всіма побратимами — членами братства та українською громадою, Степан Магмет. Він не тільки сповняв ролю конферансьє, але дав свою веселу гумористичну точку п. н., „Дещо про здивізійників і єнчих". Його виступи втішали публіку гарним, легким дотепом та дуже доброю мистецькою формою.

Другим веселим виступом була точка гостя з Канади Романа Колісника, відомого всім читачам „Вістей Комбатанта" фейлетоніста РО-Ко, автора кількох книжок, останньо нагородженої книжки „Останній постріл". Р. Колісник своїми очима фейлетоніста подав звіт про наради з'їздів та дивізійні справи.

По товариських гутірках в неділю вечором та в понеділок вранці делегати з'їздів та гості роз'їхалися по далеких місцях поселення не тільки в Америці й Канаді, але також і в Европі.

ЩОТИЖНЕВА ...

(Закінчення зі стор. 1)

сти, на полігоні відбулося вчення спеціяльних загонів по розгону демонстрацій. Частина функціонерів була перебрана під демонстрантів і вигукувала: „Ганьба! Хочуть самостійної України — дайте мила!" А друга частина, при всьому міліційному спорядженні, їх розганяла кийками і водометами з бронетранспортерів.

• 5-го серпня у Запоріжжі, не зважаючи на заборону влади, було проведено мітинг Народного Руху України, на який зібралося біля 2,000 людей. Активісти підняли два синьо-жовті прапори. Мітинг вів кореспондент газети „Запорізька Правда", член Ініціятивної групи НРУП, Юрій Василенко. Він звернувся до присутніх із закликом підтримати синьо-жовтий прапор і уважати його прапором НРУП у Запоріжжі. Люди схвально відгукнулися на цю пропозицію. На мітингу серед інших виступили члени УГС, а також депутат Віталій Селишев, який заявив, що повністю підтримує створення Народного Руху України за Перебудову. Напередодні мітингу газета „Индустриальное Запорожье" надрукувала статтю з нападами на Ініціятивну групу, яка організувала мітинг. Міліція, під командою підполковника Старостіна, кілька разів пробувала зірвати мітинг. Міліціонери затримали кількох осіб, серед яких активіста Сергія Власова. 9-го серпня за проведення несанкціонованого мітингу було оштрафовано члена Ініціятивної групи інж. Гнезина. Два дні перед тим в Орджонікідзенському райвідділенні міліції Запоріжжя заступник начальника міліції майор Зубцев цинічно заявив Гнезину: „За Сталіна таких, як ти розстрілювали — забирайся за кордон!".

• 6-го серпня на горі Маківці Сколівського району Львівської області над могилами Січових Стрільців було відправлено Панахиду, спочатку православними священиками, трохи пізніше католицькими. Зібралося з синьо-жовтими прапорам до 5,000 чоловік. Було проведено мітинг, на якому виступив активіст Українського Християнсько-Демократичного Фронту Петро Січко.

• 7-го серпня після 48-річних поневірянь в сталінських таборах і на засланні в Сибіру повернулася до Львова Оксана Бандера, рідна сестра керівника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери. Із 12-ох сестер і братів Бандерів ніхто не залишився серед живих — усі були вбиті, або загинули на каторзі. У центрі Львова, біля місця, де має бути пам'ятник Т. Шевченкові, відбулася зустріч львів'ян з Оксаною Бандерою, якій зараз 72 роки. На стихійному мітингу, серед інших, виступив член УГС, багатолітній політв'язень Іван Кандиба, який розповів про трагічну долю сім'ї Бандерів, про національно-визвольну боротьбу під проводом ОУН. Під кінець зустрічі люди заспівали гимн „Ще не вмерла Україна".

• 8-го серпня у місті Несторові на Львівщині відбувся суд нас організаторами мітингу, присвяченого жертвам сталінського терору, що пройшов у цьому місті 23-го липня. Суддя Несторівського районного суду Уляна Дудневич за проведення несанкціонованого мітингу оштрафувала члена Ради Львівської філії УГС Адама Кардаша на 600 карбованців, члена УГС Ольгу Плесак на 100 карбованців і активістку Мирославу Янкевич на 40 карбованців. Антидемократичне несправедливе рішення суду викликало обурення широкої громадськости. 11-го серпня заступникові прокурора Львівської области від Львівської обласної Ради УГС було вручено заяву з вимогою скасувати штрафи.

• 9-го серпня у Червонограді Львівської области на шахті нр. 9 „Великомостівська" відбулися передвибори профспілкового комітету і голови профспілки. Член УГС Нестор Дрогобицький вніс пропозицію про створення незалежної профспілки шахтарів. Конференція делегатів шахти підтримала цю пропозицію і підняла питання про створення незалежної просфпілки шахтарів на міському рівні. На конференції були присутні голова Львівської обласної управи профспілки, Шаповалова, перший секретар райкому партії Марієнко та інші.

Людина...

(Закінчення зі стор. 2)

чувати також Патріярхові Йосифові, який постійно за це боровся.

Наша Церква в розсіянні зазнала під владою покійного Патріярха справжнього відродження і віднови на всіх відтинках. Колись історик назвав добу Йосифа у нашій Церкві добою великої руїни і добою найвищого духовного дерзання та росту.

Велич людини, п'яту річницю відходу у вічність якої згадуємо, сучасники не годні якслід зміркувати. Треба історичної перспективи, і напевно майбутні історики дадуть належну оцінку особі і добі Патріярха Сліпого. А ця оцінка напевно буде такою, якою оточив постать покійного Патріярха-ісповідника Божий люд уже за його життя. Він був сувереном наших душ і сердець, бо хто інший краще усобнив наші мрії і прагнення, висловлені серед багатьох інших його думок в ідеї „єдности Церкви і народу".

Можемо прикласти слова поетеси, що їх Леся Українка сказала про іншого нашого найбільшого Сина України і Батька модерної української нації, хто жив в минулому столітті, Тараса Шевченка, і до великого українця та Батька народу в XX столітті, Патріярха Йосифа:

Батько наш в могилі, та на
Україні слава його не
загине!
Бо зостались вічні думки
ті величні,
Думи його праві на
сторожі його слави!

ЗАКЛИК

У СПРАВІ ПОЇЗДКИ НА ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО ДО ВАШІНҐТОНУ

Пригадуємо, що в суботу 7-го жовтня ц. р. біля пам'ятника Тараса Шевченка у Вашінґтоні відбудеться торжество для відмічення 175-річчя народження поета та 25-річчя побудови йому пам'ятника. Закликаємо наші громади подбати про автобуси, а громадян зголошувати свою участь у поїздці до Вашінґтону.

В Ню Йорку слід зголошуватися до Товариства „Самопоміч" ч. 98, СУМА ч. 136 та Пласту ч. 144, Друга авеню.

Також там можна набути пропам'ятні відзнаки в ціні 1 дол. і ювілейне видання „Шевченко у Вішінґтоні" в ціні 2 дол. та замовити квитки на концерт у ціні 10 і 15 дол.

Часу небагато, тож шліть замовлення негайно.

Ювілейний Шевченківський Комітет